

Vår- nummer

Innehåll:

Representantkortet ..	3
Erkki Vuori	4
Jakobstad i kikaren ..	6
Picasso	8
Europa-resa	9
Zigenaren och hans musik	10
Ölflaskan	11
Jamsession	12
Negerlyrik	16
Häxan	17
Öster om Eden	18
Sport	19

Pablo Picasso: Mor och Son

NOCTILUCA

Noctiluca

Ansv. utg. fil. mag. Harry Gayer

Red. Alfons Forsberg

Red.sekr. Björn Lönnberg

Medl. Jakob Söderman

Veikko Tastén

Kaj Nurmi

Bo Lindroos

AVLIDNA.

Konventet vid ÅSS.

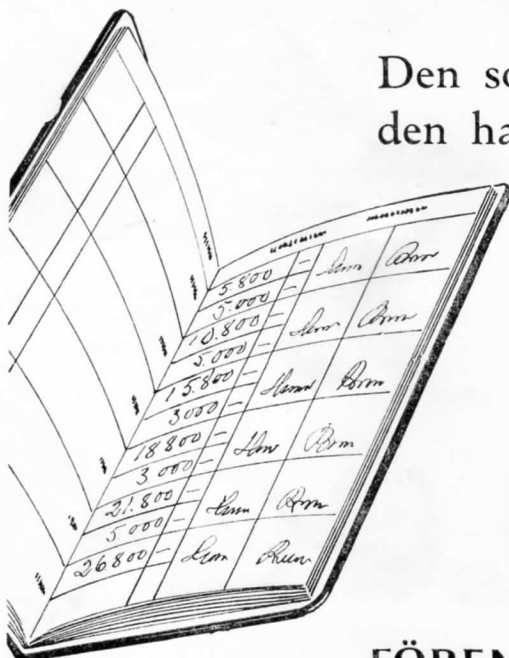
(* 1915, † januari 1956).

Konventet dog vid anordnandet av sitt 40-årsjubileum. Vid obduktion visade sig dödsorsaken vara överansträngning.

Konventet sörjes närmast av ÅSS:s dansanta elever.

Inga anhöriga till dödsboet har anträffats.

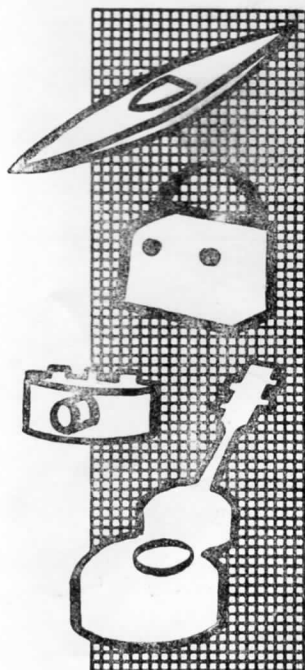
(»Av mull är du kommen, och till mull skall du åter varda»).

Den som spar
den har

FÖRENINGSBANKEN

NOCTILUCA

Organ för konventet vid Äggelby Svenska Samskola

Representantkortet

Inom alla kretsar och sammanslutningar träffar man på personer, vilka åtnjuter en privilegierad ställning. Dessa personer kännetecknas av en tydligt framträdande egenkärlek och en drift att göra allting själva, huru oförmögna de än skulle vara till detta. De anstränger sin fåfänga till det yttersta, för att människorna skall tala om dem och nämna deras namn med vördnad och beundran. I själva verket är de som människor inga märkvärdiga typer. De har endast sin framfusighet och hänsynslöshet — inte några värdefulla mänskliga egenskaper — att tacka för sin egenställning.

Dessa ovan uppskisserade typer finns också i skolorgymnasieskolor. De representeras av de högt uppsatta personerna, vilka förstör allt framåtskridande genom sin envishet och, ofta nog, förvånansvärt stora dumhet. Det är också dessa personer, som gör sitt yttersta för att pressa ihop konventskassorna. De har i sin ägo ett kort, kallat representantkort, som berättigar dem att gratis bevista skoldanser och andra tillställningar, arrangerade av konventen. (Vad de representerar kan man fråga sig, för vanligen representerar de den enfald och ruttenhet, som råder inom nämnda personers skolor).

De fester, som »representanterna» helst besöker är just de tillställningar, som skolans konvent offrat mest pengar på, och som följaktligen borde inbringa mest. Genom de talrika »representanternas» närvaro blir en stor del av festsalen fylld av obetalande, och konventet går miste om ansevärda penningssummor. Som ett exempel kan Noctilucas Jamsession i januari tas. Den besöktes av cirka 30 representanter, av vilka alla medförde ett »kärleksoffer». (Flere försökte t.o.m. forsla två stycken förbi dörrvakten). 30+30 gör 60, varav följer att sextio personer inte betalade inträdesavgift. Då biljetterna kostade 100 mark led Noctiluca en onödig förlust på 6 000 mark.

Antag att alla, som innehar representantkort, skulle besöka samma tillställning samtidigt. Det finns 128 representantkort och med två personer per kort skulle 256 personer tränga sig in i samma skola gratis. Garanterad bankrutt för konventet ifråga!

Många anser, att representantkortet endast utgör en skälig ersättning för det arbete, som konventsordföranden och idrottsordföranden nedlägger på konventet. Jag tycker det är synd, att det har gått så långt, att man kräver ersättning för det lilla man gör, ty det är sist och slutligen litet en konventsordförande får tillstånd. För resten är ordförandeposten ingen avlönad ställning, utan ett hedersuppdrag. Redan det borde vara belöning nog! Dessutom betalar konventet ordförandens resor till förbunds- och diskdagarna, för att inte tala om de krogresor förbundet består sina styrelsemedlemmar, allt detta med skolorgymnasieskolans medel. Och så skall ordföranden ännu in på skoldanserna gratis ävensom hans (hennes) pettingpartner. Sedan talas det om understöd för konventsverksamheten. Slopa först representantkortet!

Med kännedom om förbundets reaktionsförmåga kan man vänta sig en reform först efter cirka 10 år. Men förbundet kunde dock, inom överskådlig tid, inskränka representantkortet att gälla endast för en person.

Alla som var på Noctilucas Jamsession i januari vet vem Erkki Vuori är, men de flesta hade före Jamsession knappast ens hört hans namn. Han är en av Finlands bästa jazzmusiker, men tyvärr är han den mest förbisedda. Han spelar trumpet i välkänd Louis Armstrong-stil och ventilbasun alldeles modärnt, i sanning en underlig kombination. Allt vad han spelar karaktäriseras av en inlevelse och logik, som saknar motsvarighet inom finsk jazz. En sak som man inte glömmar i första laget är hans och Kalevi Hänninens gemensamma version av »Taboo».

För ett par år sedan åkte jag en lördagskväll med det s.k. fyllhundståget. Bredvid mig i den rökiga kupén satt en storväxt man iklädd en sliten kostym. Mitt emot oss satt en berusad yngling, vars blickar var fästade vid trumpetfodralet i min grannes famn. Vagnen genljöd av skratt och svordomar man trängdes i gången, trampade varann på tårna och käftades. Jag satt försjunken i mina tankar, men stördes av den berusade ynglingen: »Spela något, hej hördu spela något».

Min granne log ett bittert, världsfrånvänt leende och plockade fram en skamfilad trumpet ur fodralet. De närmast sittande avvaktade fulla av förväntan. Genom den rökiga luften trängde en vacker, vibre-

THE

rande trumpetton. Man lystrade. Jag såg på honom. Hans ansikte var förändrat, det loja och likgiltiga var som bortblåst. Hans ögonlock slöts och han började spela. Den uttjatade »evergreenen» fick nytt liv. Han spelade känslofullt och vackert. Den stojande massan hade förbytts till ett andäktigt lyssnande auditorium. Rymden var fylld av ljuvlig musik, långt borta hördes hjulens dunkande mot sken-skarvarna. Trumpeten tystnade. Han sjöng med låg hes röst för ynglingen »Get your coat and take your hat, leave your worries on the door-step ...».

Trumpeten tog vid, ånya upplevde de trötta sinnen en härlig, levande musik, sammanblandad med tågbrömsarnas gnissel.

Han tittade ut genom fönstret, igenkände stationen och banade sig ut ur kupén, följd av applåder och skrän, fyllda av spontan tacksamhet.

Den härövan skildrade episoden väckte mig för jazzen. Det var först långt senare jag fick veta att det var Erkki Vuori jag stött på.

Att Erkki Vuori aldrig nått den plats inom finsk jazz han är värd beror på misstron mot socialt sämre lottade och på att det är ytterst få i Finland som får möjlighet att spela på konsert. Varför?

Erkki Vuori föddes den 17 februari 1929. Då han var 13 år dog hans mor och han blev insatt på ett barnhem. Redan i 6—7 års ålder hade han visat anlag för sång, nu när han kom till barnhemmet fick han spela trumpet i dess hornorkester. Här lärde man honom spela den kromatiska skalan; all annan musikteori har han läst och studerat för sig själv.

När han lämnade barnhemmet, började han genast jobba vid ett bygge och trots det ansträngande arbetet tränade han trumpet flitigt.

År 1947 hade han ett eget band, i vilket bl.a. Kalevi Hänninen spelade. Efter denna tidpunkt följer en tidsperiod, under vilken Erkki Vuori gjorde turnéer på landet, deltog i orkestertävlingar och sammanträffade med olika musiker. Musikerna ansåg honom utmärkt, kritikerna och den stora massan kände däremot knappast till Erkki Vuori.

ERKKI VUORI STORY

Sensommaren 1953 började han spela ventilbasun och redan i mars 1954 vann han solistpris med denna vid en orkestertävling.

För ungefär ett år sedan anslöt sig Erkki Vuori till en orkester, som knappast är den rätta omgivningen för en så avancerad musiker som Erkki är, men han har spelningar och det är huvudsaken och dessutom är orkesterns medlemmar tämligen jazzintresserade.

Om onsdagskvällarna brukar han vara på Kestikartano och »jamma», ibland kan man påträffa honom på något annat danshak i Helsingfors och då får man höra finfin jazz, något, som tyvärr är sällsynt i Finland.

Erkki Vuori är en av de få finländska musiker, som spelar med känsla — inte bara med teknik och harmonistudier — hans musik är lika omedelbar som Louis Armstrongs. »Eki» favorit framför alla andra är just Louis Armstrong. På trumpet »plan- kar» han Armstrong i en viss utsträckning, men det är ingen parodi på Armstrongs spel; »Eki» känner på samma sätt som Armstrong och med sin odiskutabla musikalitet skapar han någonting verkligen fint.

»Eki» ventilbasunspel är ett kapitel för sig; det är »cool», i motsats till hans trumpetspel. Kan en musiker göra sig gällande inom två av jazzens stilarter? »Eki» kan det! Han spelar ventilbasun logiskt, inlevelsefullt och oändligt vackert. Helst spelar han melodier i moll t.ex. »Ack Värmeland du sköna» och »Flamingo», eller melankolisk blues.

Kaffe och jazz.

Intervjun gjordes på ett litet kafé. Den räckte endast en halv timme. Ändå hann »Eki» dricka 7 koppar kaffe. Han berättade utan entusiasm om sin musikerbana. Han undvek att komma med åsikter, dock förstod jag att han ej tyckte om swing och, att han också hade några moderna jazzmusiker som idoler: ventilbasunisten Bob Brookmeyer och trumpetaren Chet Baker. »Jammen» i Ågeli tyckte han mycket om; kanske litet för tacksam publik. När vi diskuterade de ifrågavarande »jammen» berättade »Eki» omotiverat någonting, som jag skall försöka

återge med hans egna ord: »Min dröm är ett kafé, där man kunde få jamma dygnet runt. Musikerna skulle titta in efter en spelning — när som helst. Belysningen skulle vara röd, luften fylld av tobaksrök och känsla. Bakom trummorna skulle »Kalle» sitta, så en bra basist: Pentti Vuosmaa från Vasa, Lasse Mårtensson skulle ta ett piano-intro och sen skulle vi börja »jamma ...».

Det drömmande uttrycket försvann ur »Eki» ansikte och det bittra leendet återvände. — Jag tror jag måste gå. Visa mej nångång vad du skrev. Tack ska du ha. Hej.

Han gick långsamt ut ur det lilla kaféet och sneddade över gatans våthala asfalt, den vattenblandade snön, som dalade ner, fastnade på hans tredjemannen-rock. ... life can be so sweet, on the sunny side of the street ...

»BIGHEAD».

Välj bland

VÄRLDS-
MÄRKEN

pianon och flyglar

BLÜTHNER — AUG. FÖRSTER
WEINBACH — RÖSLER
WESTERLUND

Priserna från 240.000:—
Mångsidigt urval — 5 års garanti
Fördelaktiga betalningsvillkor

Helsingfors, N. Esplanadg. 37
Telefon 10 396

Åbo - Tammerfors - Jyväskylä - Vasa -
Uleåborg

WESTERLUND

JAKOBSTAD

I KIKAREN

Som bekant ordnade skolungdomsförbundet diskussionsdagar i Jakobstad den 3—4 januari. Avresan skedde kl. 19,00 från Helsingfors station, men redan 15 över 18 började skolungdomen samlas på stationen. För resan hade chartrats två exkursionsvagnar, av vilka den ena befann sig i H:fors, medan den andra åter var i T:fors. På grund härav fick några olyckliga, till vilka undertecknad hörde, resa med dagvagn till T:fors, för att där byta till den andra exkursionsvagnen.

Tåget tuffade enligt tidtabellen ut mot landet och fulla av förväntningar anträdde vi resan. I brist på bättre började resenärerna antingen spela kort eller presteras oljud, som de själva kallade sång. Sången tystnade dock snart och dog ut (gudskelov), ty tågets enformiga dunkande hade en sövande inverkan på sångarbröderna.

I Tammerfors blev vi delaktiga av den glada nyheten att våra vagnar skulle pusta ut i 2 timmars tid. Orsaken var den, att tåget inte orkade draga oss julfeta i det hala föret.

Förbundet hade i två månaders tid förberett resan så bra, att det inte uppstod mer än 1 timmes kamp och oljud om kupéerna vid vagnsbytet från dagvagn till exkursionsvagn.

Den andra timmen användes till långdans runt en nära stationen belägen julgran, till ackompanjering av en ilsken poliskonstapels protester. Sedan polistillstånd söktes, fortsatte dansen i vilken ca 60 personer deltog.

Klockan ett rullade vi åter norrut. Oljud fördes med stor framgång ända till klockan fem på morgonen. Framgången bestod i att ingen fick sömn.

På morgonen märkte ett ljushuvud att namnlapparna utanför kupéerna blivit utbytta mot lustiga dito. Ljushuvudet (Stig Weckman) utförde den berömvärda prestationen att rätta till namnlapparna, och sätta dem på deras rätta platser. Hatten av för en sådan bragd.

Ungefär kl. 11 hade vi anlänt till vår destinationsort Jakobstad.

Första dagen.

Frukosten äts kl. 12 på Pedersöre Andelslag. En funktionär gjorde ett försök att hälsa oss hjärtligt välkomna. Glädjen blev stor då han satte sig. Under frukostens gång uppsköts den första diskussionen med en timme. (En lysande seger för arrangörerna.)

Under pausen före diskussionen inköpte en del personer med större eller mindre framgång inspiration för kvällens festliga samvaro.

Diskussionsdagarna öppnades kl. 14 av fil.dr. Krogerus. Han höll ett småtrevligt anförande, vilket uppskattades av alla närvarande.

Jag satt på fjärde bänkraden från slutet. Största delen av de uttalanden som gjordes var ohörbara för undertecknad, ty talarens röstresurser var så gott som obefintliga. Men ni skulle ha hört dem, då en kvinnlig cives blamerade sig. Själva diskussionen kännetecknades av slöa försök att väcka oppositionen, varför det är onödigt att citera de uttalande åsikterna. Ett yttrande kan dock nämnas. Det var textat på ett plakat och lydde: »Tala högre».

Middag äts kl. 17 ånyo å Pedersöre Andelslag. Den bestod av samma sås som på morgonen, samma makaroner och köttbullar i en helig röra och som efterrätt mannagrynsgröten från frukosten, men stekt. Läckert!

Välkonstsamkvämet började kl. 19.00. (När det slutade minns jag inte.) Tyvärr måste det fina programmet bli orefererat emedan undertecknad — hör och häpna — tappat bort sig i lilleputtstaden, och alltså är oförmögen att berätta om programmet. Dansen hade just börjat då jag steg in i festsalen. Den trädde till tonerna av en orkester som det är bäst att glömma. Jakobstadsflickorna hade man-

grant mött upp, för att ta sig en titt på Helsingfors-charmörerna. Och de föll som mogna frukter, flicorna alltså. En hördes senare sucka åt en alltför närgående älskare: »Varför vara djur när man kan vara människa?» De vasabor som deltog skulle absolut ha gjort en slät figur under förbudstiderna. För övrigt förflöt kvällen lugnt och menigheten lugnade sig redan vid 3-tiden på morgonen. Pyjamasemigranterna fortsatte dock sin emigration sen föregående natt. Ibland var det en riktig karnevalstämning, då fem spräckliga pyjamas + innehåll fladdrade omkring i korridoren.

Andra dagen.

Litet över sju hördes ett förfärligt buller och oväsen från tågkorridoren. Vem manne störde hyggligt folks nattsömn så här tidigt? Skrämda drar hyresgästerna i Revans och Ägelis gemensamma kupé fönsterförlängena åt sidan. Gissa vem står utanför och dunkar? Jo, Stig Weckman och Rune Söderlund, de som annars ivrigast brukade mana till ro och vila. Vi hörde oss för vad det var frågan om och Stig och Rune, särskilt Rune, försökte förklara för oss hur välgörande det skulle vara för oss att besöka kyrkan. Vi antog att de var sjuka, varför vi tog och fortsatte med vår sömn. Några andra antog samma sak som vi, varför kyrkan blev endast kvartfylld. Vi som blev kvar sov till kl. 11. Senare fick vi höra att de som gick till kyrkan tvättade sig inne på stationen, ty någon hade stängt av vattentillförseln. Man tippade allmänt på vår kupé och vi tippade tillbaka. Vi fick också av några välinformerade veta att diskussionen »Verkligt tvivel är verklig tro» varit en intressant duell mellan Rune och Rune.

Kl. 12 åt vi på Pedersöre Andelslag de rester vi lämnat föregående dag. Man kände sig precis som en hund ätande sina gamla, nergrävda ben. Under en timmes tid luftade vi på oss i det bistra nordpolsklimatet, varefter vi hörsammade en inbjudan om sight-seeing till Strengbergs »Kessu»fabrik. Sight-seeingen behärskades av en karnevalstämning, som tog sig uttryck i små upptåg med arbeterskorna. För att understryka var vi befann oss ropade en »revait»: »Här luktar tobak!» Då vi trädde ut medförde undertecknad en cigarret på tre meter. Souveniren hann dock krympa till 30 cm förrän vi var hemma igen.

Före middagen flanerades det flitigt i staden. Västra Nylands boys hann bl.a. utbyta sin tomma ölkorg mot en full hos Alko. På en bigata hade det

samlats en liten folk-klunga. Då jag tog reda på vad som var anledning till folkanhopningen såg jag att några driftiga H:forsbor avtäckt en romflaska på en grindstolpe, för att ge luft åt sina ideella känslor. Vid närmare granskning visade det sig, att flaskan var tom. Vart innehållet försvunnit kan den käre läsaren själv räkna ut.

15,30 samlades skolungdomen till diskussion över ämnet »Går vi mot ett manchettproletariat». Det enda man har att invända mot inledaren v. Bonsdorff var att hans misseflugan satt på sned. Diskussionen var livligare än föregående dag. Särskilt livlig var stordebattören P. Ajo, som uppvisade stor kännedom om de svenska och finländska sjuksköterskornas problem. Efter välförrättat diskussionsvärv intogs en måltid i stil med de föregående kl. 17.

Kl. 19 kallade avslutningssamkvämet eller samlaget, som de »lustiga» arrangörerna benämnde det. Programmet var bättre än väntat med tanke på, att Helsingfors samkonvent arrangerat det. Dansen kännetecknades av en vemodig stämning, vilken bidrog till intim »kind mot kind dans». Orkesterns spel var rysligt, men vad annat kunde man vänta av bondemusikanter. Vid 12-snåret började paren avlägsna sig till sina små, privata »pettingstunder». Sent på natten, jag minns ej vad klockan var, samlade förbundsstyrelsen diskussionsdeltagarna till en stor parad, som senare skulle visa sig vara ett felsteg. Ett hundratal ungdomar ställde upp sig på ett enmansled under Bonsdorffs och Ahlfors nådiga kommando. (Ahlfors med hatten i handen). Snart ringlade sig festtåget genom staden. Hundbomber smällde, häxpipor visslade, folket sjöng, ja, det var »härligt». Då hände det. Två poliser dök upp under eder och hotelser, samt kommenderade uppställning på ett led. Orsaken var att någon ropat Backman, Backman och kommissarien råkade heta Backman. Vi lever i ett fritt land ... Poliserna lovade häkta samtliga närvarande och hindra tågets avgång till H:fors. Då de lugnat sig kom de till den slutsatsen, att det inte lönade sig, antagligen var häktet för litet. Poliserna övertalades snart och allt blev lugnt igen.

Natten på tåget, som avgick kl. 04, kunde man skriva en hel roman om. Ett gäng gick omkring och väckte de sovande med frågan 3 eller 4 ekkor. Om de svarade 3 vidtogs inga åtgärder, men vid svaret 4 fick den svarande ett klosettpapper (oanvänt) i munnen. Annars kännetecknades natten av hundbomber, häxpipor, kvinnor, skrik, nattyjamas o.s.v. Dagen blev slö i ordets rätta bemärkelse och kl. 17.40 var vi i stan, färdiga för två dagars sömn.

PICASSO

Swindlare, humbug, affärsgeni, plagiator, målare, konstnär, födgeni, grafiker, scendekoratör, keramiker äro några av de benämningar, med vilka man presenterat Picasso för allmänheten. Denna uppräknings säger oss, att Picasso inte är en stillsam man.

Han är en målare, som redan från sin tidigaste ungdom helt ägnat sig åt konsten. Femton år gammal vann han pris för målningar på konstsalongen i Barcelona. (Då han ett år tidigare prövade in vid konstakademien i samma stad fick han på en dag färdigt det arbete, som var inträdesfordran och på vilket andra unga konstnärer fick arbeta en hel månad). Att Picasso vid så unga år behärskade oljefärgstekniken beror på, att hans fader också var målare och redan som liten gosse var sonen en ivrig lärjunge.

Denna 1900-talets mest omdiskuterade konstnär är född på Malaga. Där flyter utom spanskt även judiskt och arabiskt skaparlygne. Efter några års studier i konstskolor i Spanien längtade den unge Picasso till Paris, till staden där det lever konstnärer från alla världens länder, inte bara målare utan musiker, författare, teatermän, vilka alla samlas för att diskutera sina problem. Picasso reste till Paris och fortsatte där oförtrutet att måla. Bland tusentals andra konstnärer var han till en början

helt okänd. Han målade fattiga utmärglade, människor, tiggare, strykerskor, kvinnor som dricker absint, clownar, harlekinner, allting i blått, helt naturalistiskt och med en inlevelse som får åskådaren att förstå att målaren visste vad fattigdom var.

Samtidigt skulpterar Picasso för att lära sig återtingens form. Oupphörligt vill han förstå mera. Antikens konst, dess lugna, harmoniska gestalter fångar honom. Efter sin »blå period» skapar han tavlor med lugna, rofyllda, lyriskt målade människor. Den unge begåvade spanjoren får några köpare för sina målningar. Hans sinnesstämning blir ljusare och de blå färgerna byts ut mot rosa-rött. När Picasso »målade sig igenom» sitt klassiska skede, är han färdig att söka inspiration i någonting annat. Vid denna tidpunkt (1905) får han se negerskulpturer och blir intresserad. De primitiva »konstnärerna» arbeta instinktivt, utan att veta något om konstens »grammatikaliska regler». Vill de, att ett ansikte skall se skräckinjagande ut, förvränger de mun, näsa, ögonform så att de får sitt arbete verkkningsfullt. Att en dödlig människa aldrig skulle kunna förvråda sina anletsdrag så, tänker man inte ens på, då man ser uttrycksfulla arbeten av primitiva konstnärer.

En ny sökarepok börjar för Picasso. Han provar sig fram, förenklar naturens former och förvränger dem till oigenkännelighet. Konstnären arbetar i olika material, med färg, i trä och lera, han limmar kompositioner av tidningsurklipp, tapeter, tyg, spik etc. De, som beundrat hans blå och rosa tavlor bli förskräckta. En oljemålning föreställer t.ex. en kvinna liggande på en divan. Hon har ett långsmalt, utdraget, grönt ansikte. Man ser näsan, vanständig av två väldiga näsborrar i profil. Den slappa halvöppna munnen med söndriga tänder, är placerad på motsatt sida av ansiktet. Ögonen, det ena större än det andra, äro på helt olika höjd. Kroppen, indelad i olikgårgade kantiga fält, ligger utsträckt på en granröd divan. På sidoväggen hänger en palett. — Varför måla så? Skall inte konst vara vacker? Picasso vördar många traditionella idéer om konst och

EUROPA-RESA

han beundrar de stora mästarna, vilkas arbeten han kopierat i sin ungdom. Men i sitt skapande går han sin egen väg. Och ser man hans stora väggmålning »Guernica» förstår man honom bättre. Verket är en protest mot det grymma och meningslösa i all krigsföring. Närmast är den riktad mot bombningen av den lilla byn med samma namn, under spanska inbördeskriget. »Guernica» är målad i svart och vitt. Tidningsurklipp av olika form, förvridna människodelar, kränger tillsammans i ett rum. Ur virvarret höjer sig det skriande gapet av en häst och ett deformerat oxhuvud. Ovanför alltsammans brinner en lampa, formad som ett öga. Den brinner med ett outgrundligt ljus över detta omänskliga skådespel av fasa, maktlöshet och elände..

Picasso är nu 75 år, och han söker fortfarande nya uttryckssätt. Samma dag kan konstnären signera 5—10 grafiska blad. Människor köper dem för stora pengar, ty Picasso är ett världsberömt namn. Själv har han smått roligt åt följderna av att vara ryktbar, låt de rika använda sina pengar huru de vill, blott Picasso får arbeta, Picasso, som var en av de första kubisterna, Picasso, som gjort världsberömda teaterdekorationer och bl.a. målat djurmänniskor med små huvuden och stora kroppar på svarta keramikfat.

Men slutligen har denna mångfrestare inte skapat något helt nytt och epokgörande. Han har inte likt de stora mästarna upptäckt fenomen såsom perspektivet eller belysningen. Det är endast vår egen tid, dess snabba rytm, politiska oro och andliga sökande han med outtömlig fantasi sökt förverkliga, oberoende av om människor kallar resultatet konst eller inte.

För två år sedan företog mina föräldrar, min syster och jag en resa över kontinenten till Schweiz och Italien. Resan gjorde vi med vår bil av märket Morris. På denna 9 000 kilometers färd upplevde vi många varianter av natur och människor. Det som mest gjorde intryck på en är det schweiziska folkets vänlighet, hjälpsamhet och samhörighetskänsla, trots att i landet talas fyra officiella språk, kanhända det farofyllda livet i alperna har fostrat dem till det. De mest natursköna platserna var utan tvekan de Schweiziska alperna och Italiens Medelhavskust. Fastän alperna reklameras ivrigt i turistbrochurer är de absolut inte överreklamerade. Alplandskapet är något så storslaget och naturskönt att det sannerligen är värt att beses.

Resan började med båt från Åbo över till Stockholm. Därifrån fortsatte vi med rikshuvudvägen till Helsingör, sedan med tåg färjan till Helsingör. Färjan kan samtidigt frakta över några tåg och ett hundratal bilar. Vi körde längs Strandvejen till Köpenhamn. Denna var mycket vackrare än den andra, som går längre inåt landet. Från Köpenhamn körde vi vidare och kom till färjestället Korsør-Nyborg. Överfarten är här liksom på Helsingborg—Helsingör linjen mycket tidsödande och besvärlig. Stora Bält är på detta ställe 28 kilometer brett. Särskilt på lördagar och söndagar måste man köa i flere timmars tid för överresan. Överkomna till Nyborg fortsatte vi genom det grönskande Jylland och uppnådde i sinom tid tyska gränsen. Tullkontrollen är där mycket noggrann för de ordentliga tjänstemännen räknar varje passagerare som övergår gränsen. Sådana noggranna räkningar brukar inte företagas i andra tullar. Det räcker inte med att en man sköter räknandet, utan man måste springa den ena dörren in och den andra ut för att de skall kunna konstatera att man verkligen är med. Efter denna folkräkning i mindre skala fortsattes resan till Hamburg.

Hamburg är en stor hamnstad med stora moderna hus och gammaldags palats. Men man märker tydligt de katastrofala verkningarna av kriget. Det finns stadsdelar där hela kvarter har jämnats med marken. Ofta används sådana öppna ställen som lek-

Forts. sid. 15

Zigenaren och hans musik

Zigenarmelodierna har alltid haft en underlig förmåga att förtrolla och hänrycka alla slag av människor. Det finns något speciellt hos dem, som man icke kan motstå, de rycker en med sig mot ens egen vilja.

Zigenarens favoritinstrument är fiolen och han trakterar den ofta med en fantastisk virtuositet. Det finnes en historia från Transsylvanien om hur fiolen kom till och hur den blev zigenarens instrument. I denna berättas det om en flicka, som var förälskad i en ung lantbrukare, men då den unga mannen trodde, att hon var förhäxad, vann hon ingen genkärlek. Flickan bad då djävulen om hjälp och denne lovade att ge henne ett magiskt instrument, som genast skulle få flickans älskade att falla för hennes fötter. Djävulen fordrade dock först, att flickan skulle ge sina föräldrar och sina fyra bröder i hans våld. Flickan, som var blind av kärlek, offrade sina anförvanter och djävulen skred så till verket för att tillverka det förtrollade föremålet. Historien berättar, att han gjorde instrumentet av faderns kropp, moderns hår blev stråken och flickans fyra bröder spände han som fyra strängar över fiolen. Därefter räckte den onde fiolen till flickan och sade åt henne att spela för pojken. Genast när pojken hörde de förtrollade tonerna blev han förälskad i flickan och lovade henne tro och kärlek. Kärlekshistorien slutade emellertid inte så lyckligt, ty djävulen kom tillbaka och fordrade både pojken och flickan som tribut för sina tjänster. Han förde bort dem, men fiolen blev liggande övergiven på vägen. Då kom en ensam zigenare förbi och tog upp den och började spela på den. Det är fortfarande han den ensamma, vilda zigenaren, som lockar fram förtrollade toner ur detta underbara instrument.

Beundrare av de amerikanska negerernas folkmusik, jazzen, förklarar ofta, att i jazzen finnes den äkta glädjen oförfalskad och, att ingen musik kan »svänga» så som den riktiga jazzen. Zigenarmusik spelad av en äkta zigenare, som lägger hela sin själ i den musik han frambringar, »svänger» ofta i mycket högre grad än den jazz, man ibland hör och, som jazzprofeterna basunerar ut såsom riktig jazz. Fastän zigenaren och negern är så vitt skilda både till härstamning och själsegenskaper, är deras musik till de yttre formerna och uppbyggnaden var-

andra ganska lika. Inom jazzen skiljer man mellan den långsamma, sorgmodiga »bluesen» och den snabbara jazzen, som är full av sprittande glädje och livslust. Också zigenarnas musik kan man dela upp på liknande sätt. Det finnes den långsamma lassun, som liknar en ensam mans klagande sång i öknen, och, som ofta består av endast ett par fraser, som upprepas gång på gång, ofta i skilda tonlägen. Motsvarigheten till den snabbare jazzen är inom zigenarnas musikidiom den s.k. csardasen, som går i ett svindlande tempo.

Vid ordet csardas kommer antagligen många att protestera och säga, att denna dans hör till den ungerska folkmusiken. Det är också alldeles riktigt, men det som vi vanligen förstär med zigenarmusik är praktiskt taget det samma som den ungerska folkmusiken. Ungern och andra transsylvanska länder har alltid varit eftersökta mål för zigenarnas vandringar. Då zigenarna kom till Ungern var deras lyhörda öron öppna för allt vad de hörde i musikkväg, ute på den ödsliga pusan eller i de livliga städerna och landsbyarna, och all den musikerfarenhet, som levat hos ungrarna från far till son, tog de vara på. Att den ungerska folkmusiken överhuvudtaget har överlevt många kriser och blivit kvar ända till våra dagar har ungrarna till största delen zigenarna att tacka för. Zigenarna började nämligen allmänt spela de gamla ungerska danserna, men de spelade dem inte i deras ursprungliga form, utan styrde ut dem efter sitt eget tycke med löpningar och drillar och resultatet blev zigenarmusik som består av ungersk folkmusik med många österländska drag, som understryker zigenarnas orientaliska ursprung. Här kommer igen zigenarmusikens yttre likhet med jazzen fram. Detta deras ovannämnda sätt att styra ut melodierna med s.k. arabesker, kan jämföras med jazzmusikernas improvisationer över ett tema. Walter Starkie, en irländare, som vandrat kors och tvärs bland zigenare i Ungern och Transsylvanien endast livnärande sig på sin fiol, berättar om hur han en gång träffade på zigenare på väg till en begravning. Det var ett långt tåg av människor och de flesta hade något instrument med sig. Där fanns inte endast violinister, utan även flöjtblåsare, klarinettister, cymbalspelare och många andra representanter för olika instrument. Hela tiden spelade de en lassu, som kulminerade när de

Ölflaskan

En flaska stod på disken. Vid flaskan, som var öppen låg en femtiomarksslant. Där låg himmelriket. Pengar och öl. En tanke föddes. Hans dansande händer närmade sig sakerna på disken. Allting suddades ut. Ölet värmdes och stärkte. Pengarna gjorde honom trygg — Harald vaknade. Hans hand befann sig i pottan. Framför sängen stod den finska grammatikboken på kant. I kanten på bladet syntes en mening, vars innebörd bestämde lärarens sinnestillstånd. F-e skola! Utbildning framför allt! Hans ögonlock hade fallit ner. — Han sprang. I ena handen hade han ölflaskan. I fickan brände pengan. — Väckarklockan ringde. Harald störtade upp. Hans rörelser präglades av sömnens (?) bakrus. I backen slog en tanke honom: (han snavade och föll). Har jag rakat mig? Då han återvände frågade han sig andfädd för och fick jakande svar. Hans steg var mörka av förtvivlan.

Han betraktade henne under tystnad. Hennes tal gick i spiral, tankarna var angripna av svartmåleri. Själens död, men kroppen lever; en död själ i en sund kropp. Hans blickar vandrar över mängden. De stannar för en stund skälvande av upphetsning. Den monotona rösten talade om hoppande tåg. Flickan räddades. Varför hoppar inte alla tåg? Framför honom stod de dumma, bakom honom de kloka,

kommit fram till graven. För inte detta tanken till en gammal New Orleans begravning, där människor, med musiken i blodet, ville bringa den avlidne en sista hyllning, i form av den musik, som de alla älskade!

Sedan Ungern kommit bakom järnridån, känner man inte till mycket om de ungerska zigenarna och deras nutida förhållanden. I Skandinavien har emellertid zigenarmusiken i dess enda riktiga form, d.v.s. spelad av äkta zigenare, allt mera och mera förlorat i betydelse. Zigenarorkestrar och -kappell har i den mån de förekommit här trängts ut av dans- och jazzorkestrar. Zigenarmusiken är dock värd att få större uppmärksamhet och om man studerar den närmare och försöker leva sig in i den, kommer man att märka, att den säkert är lika intressant som t.ex. jazzen.

mot väggarna lutade sig herdarna. Ingen lyssnade till rösten, som berättade om ett härligt budskap och sin egen dårskap.

Trängseln var likt en sugande virvel. Än törnade man mot någonting mjukt, än mot någonting hårt och kantigt. Trappan var gropig, gröpt av steg törstade efter lärdom. Mogna som ruttnande äpplen gick de där döljande sin själs konflikter. Man spexade ovetande om, att publiciteten hugger djupt i själen. Vattnet väckte en hålig tand till liv. Någon försökte se klyftigt ut, men enfalden lyste i de upprabblade orden. Pulpetens nummer var ökänd.

Tyst var den store, men icke de små. Man var lycklig och fri. In i tanklöshetens skog sprang man och där träffade kamraterna. I någons öra surrade sporten sammanblandad med oändlighetens tjut. Luften var fylld av barnslig humor och bubblande livsglädje. Flickorna var ej barnsliga: de samlade filmstjärnebilder. Frihet från läxtväng.

— Varför gjorde du inte läxorna? Du är en lat-mask. Och inte är det nog med det ;du är inte snäll. Enfaldig får man vara, menlös får man vara, men inte lat på gymnasialstadiet.

— Herregud så ni svär. Jessus sådana busar!

— Här är inte vädrat.

— Vem är det som har vädrat? Här är för kallt.

— E du obstinat?

Här luktar det ... Diskussionens vågor sköljer de nedfläckade väggarna. Munnen fylls med snö. F-e Träkulle. Fnitter höres. Har manne Ville förfrusit? »Konan» hävdar, att rättor äter människors avföring. Hurra, det är vår, snart ser vi Ville, Hill House' enda husdjur. Har han vuxit? Pratet fortsätter. Egon kommer. Oj Egon, Egon jaa ee såå kääär o gaalen i dej ... Tango är omtyckt. Slit dock inte golvet!

Pornografi väcker tysta skratt. Harald somnar. — Han tömmer den sista droppen i ölflaskan, då han märker, att han är jagad. Han hör motorljud. — Det är klassen, som skrattar. Han hatar livet i ett rodnande ögonblick.

Bollen kommer flygande. Tusse är träffad. Det är abihipaten — geniet — som kastar. Han skall ha fest, hostmedicin i kylskåpet. Tusse är tassig.

Forselius berättar fiskehistorier, brädas dock av Fånät, som hittat en mask i soppan. »Sidjan» beundras på trean, Sens moral: kommande fackidioter.

Det ringer / Harald springer / Bilen kör / Harald dör/. — Framför sig ser han en ölflaska. Han tar den. Ingen jagar honom. Det är himlen. På bordet ligger det böcker. Möss och Människor. —

JAMSESSION

Ovan :Erkki Vuori sjunger »On the Sunny Side» i sin egen högst personliga stil. Detta nummer hörde till de mest bejublade under hela konserten och de applåder han fick var verkligen välförtjänta.

Till höger: Kalevi Dahlman och Pentti Lasanen i en svängig duett.

Fredagen den 27 januari anordnade Noctiluca en jamsession i A.S.S. Både publiken och musikerna var flertaligare än under den första jamsessionen, d.v.s. den, som ordnades i samråd med Oldtown Jazzclub i november 1955. Några musiker, som lovat komma uteblev, men detta hindrade inte denna jamsession från att bli en succé. Denna gång var musiken mångsidigare: även arrangerad musik spelades.

Den sextett, som spelade först, bestod av idel bekanta från det första »jammet»: Erkki Vuori vtb., Seppo Finne tp., Henrik Nyman ts., »Cladon» Andersson p., Toivo Rope b., Kalevi Hänninen dr. De överraskade med att spela ointressant och kraftlös jazz. Enda ljuspunkten var den alltid pålitlige Erkki Vuori.

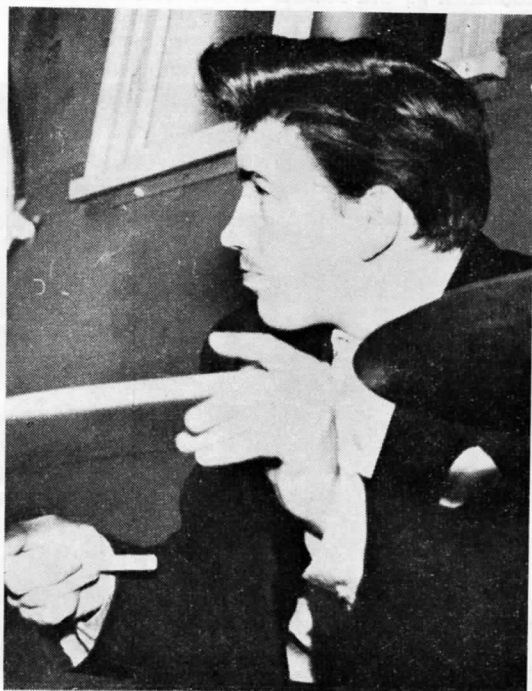

Sedan kom den största publiksuccén klarinettisten Paavo Partti. Han assisterades utmärkt av Eskil Mansikka p. Kai Ruohonen b. och Olli Mäkelä dr. Redan i sitt inledningsnummer »Rosetta» hade Paavo Partti publiken helt i sin makt. Han är en fin och svängig klarinettist, som hela tiden håller ångan uppe. Hansaltsaxspel är dock, åtminstone tonalt sett, i svagaste laget. Eskil Mansikka presterade en rad genommusikaliska pianosolon. Paavo Partti och Eskil Mansikka är ur Olle Lindströms orkester. Kvartettens återstod Kai Ruohonen och Olli Mäkelä är ur Ronnie Krancks nya kvintett. Dessa två var ytterst samspelade. Kai Ruohonen kan räknas till Finlands bästa basister. Olli Mäkelä har rätt uppfattning om hur trummor skall spelas, kanske bullrar han en aning för mycket. Kvartetten spelade en frisk, genomsvängig jazz. Sällan har en sammansättning, som i en hast hopsatts, visat sig vara en sådan fullträff.

Erkki Vuoris två nummer i Louis Armstrong-anda kan betraktas som plagiat och såsom sådant ingenting värda, men den inlevelse och musikalitet med vilka han genomförde dem, är värda ett erkännande. Den välkända »On the sunny side ...» framstår säkert för många som hela kvällens höjdpunkt. Erkki Vuoris och Kalevi Hänninens version av »Taboo» bejublades, som vanligt.

Ovan: Publiken slukande en godbit.

Nedan: Publikgunstlingen, trumfavoriten Kalevi Hänninen.

Ett dragspel på en jamsession! Skall det bli tango-kväll? Det kan hända att ett dragspel på en jamsession är en fördömlig sak, men om det skötes på samma sätt som Kalevi Dahlman skötte sitt, så är det nog acceptabelt. Han är bra i kompet, solona är dock alldeles för mekaniska. Eskil Mansikka visade sig också var en habil vibrafonist. Paavo Partti inhöstade igen åtskilliga applåder. Pentti Lasanen (elev i Lovisa Lyceum klass 7) spelade klarinett finfint. De övriga medverkande var Aaro Söderberg b. och Antero Halla dr. Antero Halla, vars specialitet är vispelkomp, satte stycket »Whispering» att svänga på ett oförglömligt sätt.

I »Perdido» var de flesta musikerna ute på den skrangliga estraden. Främst lade man märke till Nisse Nordströms överdådiga trumpetspel och Kalevi Hänninens långa teknikfyllda trumsolo.

Hela Ronnie Krancks nybildade kvintett var närvarande och givetvis tog de tillfället i akt genom att spela ett par arrangerade bitar. Arrangemangen har gjorts av Pentti Lasanen. Mycket har man redan läst och hört om detta nya band och det motsvarade nog förväntningarna. Bandet är ett fint tillskott till Finlands, annars på bra orkestrar fattiga, jazzvärld. Nisse Nordströms solonummer »It might as well be spring» visade vilken auktoritet inom finländsk jazz han är. Sammansättning: Nisse Nordström tp., Pentti Lasanen ts., Ronnie Kranck p., Kai Ruohonen b., Olli Mäkelä dr. Ett idealiskt band för skolhippor?

Sista numret utgjordes av Count Basies gamla »One o'clock jump». En intressant duell mellan Nisse Nordström och Kalevi Hänninen fängslade publiken. I detta nummer uppträdde också Lasse Mårtensson, en för alla skolelever välkänd pianist. Han spelar i en egen originell stil, men han har tyvärr för vana att blanda in alla möjliga stycken i sina solon. Dock är han en av Finlands bästa jazzpianister.

Publiken och musikerna hade åter trivts storat och vi på Noctilucas redaktion är glada över, att vi fick denna Jamsession till stånd.

Paavo Partti,

trevlig
jazzbekantskap.

Till vänster:

Ronnie Kranks nya band (utan Maestron). Fr. vänst. Kai Ruohonen, Pentti Lasanen, Nisse Nordström och Olli Mäkelä.

forts. fr. sid. 9

platser och bollplaner. I de hus där delar av första våningen kvarstår har butiker inrättats, för de flesta av dem torde knappast duga till människobostäder. Vi träffade tyskar som förlorat hus och hem genom bombarderingen under kriget. På sitt vänliga sätt berättade de, att de nu lyckats genom att inrätta butiker i ruinerna av sitt forna hus skaffa sig en tryggad ställning. Vidare berättade de att de inte av staten erhållit någon ersättning för skadorna. Någon brist beträffande livsmedlen kunde man inte upptäcka i Hamburg. I fönstren till livsmedelsaffärerna fanns alla slags vin och andra flaskor uppradade från golv till tak.

Resan fortsatte vi till Hannover. Några hundra kilometer nedanför staden kom vi in på autostradan. Tysklands autostrador är ett tekniskt underverk. Dessa huvudvägar genomkorsar praktiskt taget hela Tyskland. Autostradan går alltid en bit utanför städer och samhällen. Vill man in till en ort måste man vika in på en utfartsväg försedd med skylten »Ausfahrt». Det förekommer på detta sätt inga farliga vägkorsningar. Det som ytterligare ökar trafiksäkerheten är att fotgängare och cyklister är strängt förbjudna att visa sig på autostradan. Lif-tare såg vi där ofta. Någon omtyckt turistattraktion utgör den ju inte, men är i varje fall en snabb samfärdsled.

Vi rusar förbi Frankfurt am Main, i Karlsruhe slutar autostradan och vi fortsätter på en mindre huvudväg längs Rhenfloden. Landskapet börjar ändra karaktär och blir högländ — Basel skymtar — och snart har vi övergått den schweiziska grän-sen. Först var landet flackt men snart vidtog alperna. Vägen började slingra sig uppåt och ovanför den höjde sig de snöklädda topparna. På somliga ställen såg man de elektriska tågen långsamt klättra upp-för alpanorna. Från dessa höjder liknade husen i dalarna små tändsticksaskar mellan de omgivande bergen. Vägen började brant slingra sig neråt och vi närmade oss Luzern, den underbara staden vid Vierwaldstättersjön. Vi fortsatte nedanom berget Pilatus och nästa stad var Interlaken.

Interlaken var en idyllisk liten stad vid foten av den evigt snöklädda alptoppen Jungfrau. Vi möttes här av meddelandet att vägen vidare över Susten passet var spärrad av väldiga snömassor. Detta med snöhinder i mitten av juli verkade åtminstone för mig otroligt. Men det hade faktiskt förekommit snöfall i alptrakterna och det var vid denna tid-punkt de våldsamma översvämningarna i Österrike inträffade. Vi övernattade i staden och fortsatte ti-

digt följande morgon. Vägen gick till en början någorlunda vågrätt men snart började den slingra uppåt. Fast vi redan sett mycket storslaget, märkte vi nu, att vi hamnat i det riktiga Schweiz. Vägen slingrade uppåt kilometer efter kilometer, och den obligatoriska avgrunden på sidan om vägen blev allt djupare. Det är tråkigt att man inte helt kan slappna av och njuta av utsikten från dessa höjder för man har hela tiden en spänning över sig. Det är också lätt förstäeligt för det är inte alltid så lätt att i en kurva möta en bil då man själv har en djup avgrund nedanför sig. Som vägräck tjänstgör små cementstolpar. De är så glest ställda att en mindre bil skulle kunna rymmas emellan dem. Något egentligt skydd är de inte utan markerar endast vägens bredd.

Vi hade just i en kurva passerat ett hotell och efter flere slingringar hamnat på vägen rakt ovan-för huset då kylvattnet kokade. Vi fick vänta tills det svalnat så mycket att vi vågade fylla på av det iskalla vattnet som rann utmed bergsväggen. Snart kom vi till snötäckta områden. Snömassorna ökade för var kilometer vi kom uppåt, och snart hade vi flere meter höga drivor på sidan om vägen. Vi fruktade att motorn åter skulle få ett vredesutbrott eftersom vi aldrig tycktes komma till toppen. Vi kom till toppen av Susten pass, Schweiz vackraste och modernaste pass. Allt låg insvept i en dimma, som schweizarna själva påstod var ett moln. Temperaturen på denna över två tusen meter höga topp höll sig vid nollstrecket.

Efter det vi inandats den hälsosamma luften bör-jade vi nedfärden. Då vi stannade utanför biltun-neln, alldeles vid toppen »överfälls» vi av en hop flickor som sålde blommor, »Alpenblumen», som de själva kallade dem. De ryckte upp bildörrarna och knuffade alla på en gång sina buketter in. Vi köpte några buketter och nu körde en annan bil ut från tunneln så flickorna rusade till den och vi kunde lugnt fortsätta. Det hade varit arbetsamt att komma upp men värre var nedfärden.

På en plats fick vi vänta en stund eftersom en kurva snöat igen. Flere lastbilar var sysselsatta med att köra bort snö. Det går inte här att skyffla den utför branten för då skulle vägen inunder bloc-keras.

På grund av den starka sänkningen kan man just inte använda bromsarna med risk att bränna fast dem. Istället får man desto flitigare använda sig av växelspaken. På särskilt branta ställen måste vi an-

forts. sid. 17.

NEGERLYRIK

Langston Hughes, USA.

KARUSELL.

Var är Jim Crow-avdelningen
i denna karusell?
Mister, jag vill åka med.
Hemma i Södern
får färgade
inte sitta bredvid vita.
I Södern har tåget
en Jim Crow-vagn.
I bussen får vi sitta längst bak.
Men här finns inget »längst bak»
i karusellen.
Var är den lilla hästen
för ett svart barn?

OCKSÅ JAG.

Också jag sjunger Amerika.
Jag är den mörka brodern.
De skickar mig att äta i köket,
när det kommer främmande,
men jag skrattar,
jag äter gott
och växer mig stor och stark.

I morgon
skall jag sitta med vid bordet
när det kommer främmande.
Ingen skall våga
säga till mig:
»Gå ut och ät i köket»
längre.

För resten:

De skall se hur vacker jag är
och skämmas.

Också jag är Amerika.

THE NEGRO

I am a Negro:
Black as the night is black,
Black as the depths of my Africa.

I've been a slave:
Caesar told me to keep his doorstep clean.
I brushed the boots of Washington.

I've been a worker:
Under my hands the pyramids arose.
I made mortar for the Woolworth building.

I've been a singer:
All the way from Africa to Georgia
I carried my sorrow songs.
I made ragtime.

I've been a victim:
The Belgians cut off my hands in the Congo
They lynch me now in Texas.

I am a Negro:
Black as the night is black.
Black as the depths of my Africa.

Spirituals
DJUPA FLOD.

Djupa flod, mitt hem är bortom Jordan.
Djupa flod, min Gud,
jag längtar över floden att slå läger,
Gud, jag längtar över floden att slå läger,
Gud, jag längtar över floden att slå läger,
Gud, jag längtar över floden att slå läger.

O bröder,
vill ni gå till himlafesten,
till löftets land, det land, där allt är frid?
Gå att i himlen bli tagen emot
och kasta min krona för Jesu fot.
Gud, jag längtar över floden att slå läger,
Gud, jag längtar över floden att slå läger,
Gud, jag längtar över floden att slå läger,

KUBA

Nicolas Guillen född 1902—

SOCKERRÖR.

Neger
i sockerrörsfälten.

Vita
över sockerrörsfälten.

Jord
under sockerrörsfälten.

Blod
flyter ur oss.

H Ä X Å N

Hon sitter och mumlar och ser ut genom fönstret. Hon har fått reda på, att de i våningen ovanpå ska skiljas, och nu gläder hon sig uppriktigt åt att få föra det vidare åt de andra asgamarna. Ibland tar hon in nån av grannarnas ungar, och mutar dem att berätta om hur det var, när pappa kom hem sent, eller när mamma utan föregående varning köpte en ny hatt. Ungarna avsky henne för att hon är så konstlat vänlig mot dem.

Hon sitter och virkar. Det är alldeles onödigt, och hon gör det bara för syns skull — om någon mot förmodan skulle titta in till henne. Men det är inte hennes egentliga sysselsättning. Virkandet sker mekaniskt, och under tiden hinner hon ägna sina tankar åt en massa annat. Hon ser ut på människorna, som gå på gatan. Det är med samma blick som katten ser på råttan innan den dödar henne. Hon hatar dem där ute för att hon inte är en av dem. Hon försöker intala sig att det är synd om henne, men hon vet att hon inte kan föra sig själv bakom ljuset, och det är vad som förargar henne mest.

Hon väcktes upp ur sina funderingar av oljud från andra sidan väggen. Hastigt flyttade hon sin stol bort från fönstret för att höra bättre. Sen satt hon tyst, avvaktande.

Grannens diskuterade avbetalningarna på bilen (synd att det inte var nåt saftigare). Den gam-

la blev så besviken, att hon nästan tänkte flytta sig till fönstret igen. Men hon fortsatte ändå att lyssna.

Så snart det blev tyst på andra sidan väggen, började hon tänka på sin begravning. Detta var det bästa hon visste. Hennes begravning skulle vara präglad av tragedi och dramatiska effekter. Hon glädde sig redan i förväg åt det leende som skulle vila på hennes läppar då hon låg i sin kista. Vad skulle hennes nästa tillvaro innebära? Skulle hon få bli kirurg som hon hoppades? Tänk att få sprätta upp magen på folk och se vad som fanns inuti — eller amputera armar och ben ...

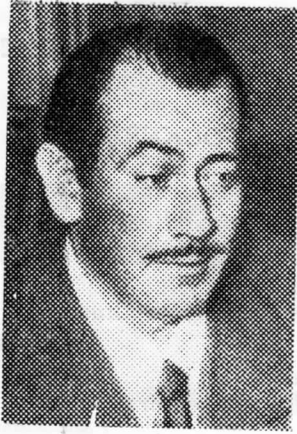
Hon kände sig plötsligt konstigt; det var väl blodtrycket igen. Hon låg stilla i stolen och slöt ögonen. Sen började hon skratta, gällt, hysteriskt. Hon hade ingen aning om hur länge hon hållit på med det, då dörren öppnades. Det var han ovanpå, han som skulle skiljas, men det såg hon inte. »Det är Döden», tänkte hon, ha! nu skulle hon triumfera. Hon log vänligt mot honom, och han fick en känsla av att se in i tomheten. Så sjönk hon ihop. »Kom ihåg, att kistan skall vara violett», viskade hon hest, »blekt violett, och ...».

Hon hann aldrig avsluta meningen.

forts. fr. sid. 15.

vända ettan och tvåan. Lyckligt och väl nedkomna till Andermatt fortsatte vi ännu över ett pass på vägen mot Italien, nämligen St. Gotthards passet. Att forcera två pass på en och samma dag är en stark påfrestning för såväl bilen som för en själv.

forts. i nästa nummer.

JOHN STEINBECK:

ÖSTER OM EDEN

John Steinbeck är en mångsidig författare. Han är den mest lästa sociala indignationsförfattaren i vår tid; genom den stora arbetarromanen »Vredens druvor». Han har skrivit några fina »skälmromaner» som »Riddarna kring Dannys bord» och »Det stora kalaset». John Steinbeck är också erkänd som novellist. En genre, inom vilken man kan säga att han har misslyckats är den historiska; hans roman »Blod och Guld» blev ej en succéroman, i motsats till de flesta av hans andra böcker.

En bok vilken speciellt fångat mig är hans märkliga roman »Öster om Eden». Den har även blivit framgångsrikt filmad. Händelsen utspelas i Steinbecks hemtrakt Californien, närmare bestämt är den förlagd till de båda städerna Salinas och Monterey. Steinbeck diskuterar i denna bok kampen mellan det goda och det onda i världen och i människornas inre.

John Steinbecks stora förtjänst är hans människoskildring. Bokens människor är lika verkliga som Californiens röda jord: brödraparet Adam och Charles och deras snobbiga far, den kloke och mänskliga kinesen Li, bygdens allt-i-alloman Hamilton, Adams söner: Aron och Cal, alla blir de så verkliga, att man, bildligt talat, sitter och väntar att någon av dem skall träda ur boken och lägga fram sin livsfilosofi.

De kvinnliga huvudpersonerna är motsatser. Den ena Kate, Arons och Cals mor är en djävul, en vampyr i människohamn. Aldrig har väl en kvinna

i litteraturen skildrats så djävulsk, så renons på mänskliga känslor! Bokens andra kvinna tecknas däremot vagt; läsaren får med hjälp av sin egen fantasi fylla ut den bristfälliga bilden.

Man skulle kunna kalla »Öster om Eden» för en släktroman. Boken innehåller tre generationer av en californisk bondesläkt med det banala namnet Trask. Det är två brödrapar, vilka dominerar boken. Mellan dessa brödrapar i bokens början Adam och Charles, i bokens senare del Aron och Cal, kan man dra paralleller. Adam och Aron är religiösa; fyllda av illusioner, säkra på, att de är »goda» därför dömer de sina respektive yngre bröder. Charles och Cal är däremot inte verklighetsfrämmande — de är båda olyckliga därför, att de älskar sina fäder, men inte får gensvar. De hatar sina bröder därför, att dessa ofta får bevis på faderskärlek.

»Öster om Eden» intar en särställning i John Steinbecks produktion. Fastän Kain och Abel-motivet är ur gammalt, så utgör hela boken något nytt. Californiadalens människor med deras vanor och tänkande har blivit realistiskt och ingående skildrade. Ingresser, vilka gör boken till en verklighets-skildring av högsta skönlitterära halt, är Steinbecks människokärlek, som stundom insmugit sig, samt hans kallt ironiserande humor, då det gäller självgoda människor, präster och tyskhatare.

John Steinbeck är en av samtidens finaste skönlitterära författare och »Öster om Eden» är ett av hans många mästerverk.

Skidning, vår paradgren

Under vårterminen har vår skola firat många stora skidtriumfer. Den första av dem noterades i H.S.I.D:s skidstafett, som gick i vår egen skolas regi. I pojkklassen segrade vårt lag bestående av Ingman, Pelander, Johnhem, Koskinen och Eriksson. I flickklassen vann våra flickor en klar dubbelseger. Segrarlaget bestod av Heikkilä, Kostianen, Viding och Moliis.

Nästa större tävling var de individuella skidmästerskapen i Grankulla. Tiil dessa mästerskap skickade idrottsföreningen ett starkt lag på 14 stycken. Inte heller här uteblev de goda resultaten. I pojkklassen hade vår skola 4 man bland de 6 bästa. Björn Eriksson var bäst av de våra med sin andraplacering. Flickorna vann en dubbelseger genom Moliis och Heikkilä. Vår skola visade sig alltså vara distriktets bästa skidskola.

Till S.F.S.I:s skidmästerskap i Kristinestad reste ett litet lag, som tyvärr inte var det allra bästa, då Eriksson var sjuk vid denna tidpunkt. Rolf Koski-

nen hävdade sig i den hårda konkurrensen genom att erövra en femte plats och pojklaget blev fjärde. I flickklassen gick det dock bättre. I klassen under 15 år blev vår finfina skidös Christina Moliis andra och flicklaget segrade. En storartad prestation!

Förutom skidningen är det illa ställt med vår skolas idrott. Pojkarnas bandylag var ett fiasko. Flickorna klarade sig inte alls i wolley-boll. Fotbollen, vår främsta sportgren, försummas. Var ligger felet? Inte är det något fel på I.F:s ordförande Rolf Koskinen. Han är den bästa vi haft på långa tider. Han har, trots föga hjälp från det saligen avsmnade konventet, hållit det hela igång. Han har bl.a. hållit i gång en nybörjarkurs i orientering. Flere träningstävlingar har hållits, och den 20 maj skall H.S.I.D:s orienteringsmästerskap hållas i vår regi. Han är kort sagt bra. Det är däremot inte Tusse. Om han får fortsätta så kan vi inte ens skida snart!

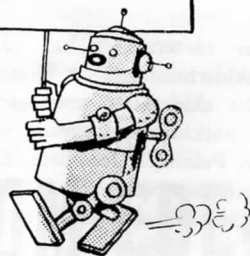

Flickornas fina skidtrupp fr. v.: T. Wikström, U. Widing, C. Moliis, E. Heikkilä, B. Bärlund, I. Sjödahl, G. Wikström, K. Kostianen, I. Ingman.

*Kvarten använder Du
naturligtvis till ett
besök i*

Åggelby Handel

Låt sommar

tillönskas Åggelbyeleverna
av

INSALA

**Fullträffen
Frankakameran
Fotar
Förträffligt
Fråga
Fotoaffärernas
Försäljare
Fordra
Franka**

J. W. Wasz & Co

Våra

Ritblock

med fartygsbild på omslaget tillverkas
av bästa tillbudsstående ritpapper

Kymmene Ab:s kvalitet 6301.

Säljes av bok- och pappershandlare

SKOLMATERIALIE CENTRALEN AB

Helsingfors

Oy Frans Forsström Ab

Skolmaterialhandel

Annegatan 6

Rekommenderas

Oy Karl Beus Ab

HELSINGFORS

*Om ni söndrar, låt oss reparera
om Ni behöver nya glasögon,
låt våra specialister göra dem!*

Allt i optik

Oy Osk. Eriksson Ab

Mikaelsgatan 2

Vårvädersrocken

är en

DUFFEL COAT

från

STOCKMANN S

Vill du i naturen promenera
Och blad och blom fotografera?
Vill du med din flamma flanera
Och henne avporträttera?
Då skall du ej längre fundera
Utan raka vägen till NYBLINS marschera
För att om kameror konferera
Dem kan man rekommendera.

NYBLINS-FORUM

Alla semester-
firare provianterar

hos

Varuboden

— som ger 2 %
rabatt på varje
kontantköp

TA' T LUGNT EMMA
VI E' ÖMSESIDIGT
FÖRSÄKRADE I

Svensk- Finland

Så säger fartdären!

Gentlemannaföraren
däremot har sinnena
på spänn för varje
järnvägsövergång.

